

ВИШИ СУД У НОВОМ САДУ
21000 Нови Сад
Сутјеска бр. 3

П. 249/2011

за

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ

Тужилац: Девић Илија из Београда, Виле Равијојле бр. 9, кога по пуномоћју у прилогу заступају

ДОПУНА ЖАЛБА ТУЖИОЦА

на пресуду Вишег суда у Новом Саду П. 249/2011 од 27.12.2017. у ст. 2. и 3. изреке

Пуномоћник тужиоца је изјавио жалбу на пресуду Вишег суда у Новом Саду П. 249/2011 од 27.12.2017. у ст. 2. и 3. изреке, оспоравајући законитости и правилност пресуде, наводећи бројне разлоге. У законском року за жалбу, остајући у целости код наведених разлога оспоравања првостепене пресуде у побијаном делу, тужилац допуњује жалбене наводе у делу у којем се оспорава правни став првостепеног суда да тужени нема никакву одговорност за штетне последице које проистичу из наводне ништавости уговора којег је тужени закључио са привредним друштвом АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад дана 08.05.2006. и то како по основу деликтне одговорности према тужиоцу, тако и по основу уговорне одговорности према АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад.

Тужилац указује да је правни став првостепеног суда у супротности са правним ставом Европског суда за људска права израженим у предмету *Гладишева* против *Русије*

GLADYSHEVA vs RUSIJE, Представка бр.7097/10, пресуда Европског суда за људска права у Стразбуру од 06.12.2011.), који је постао прецедент којим се штити треће савесно лице (*bona fide*) од правних последица грешке државе, локалне самоуправе и државних предузећа, укључујући и случај када је треће савесно лице нешто стекло по основу ништавог уговора закљученог са државом, локалном самоуправом или државним предузећем.

Наведени правни став штити савесно лице од штетних последица ништавог правног посла на начин да штетне последице не може сносити ово лице, већ искључиво држава, локална самоуправа или државно предузеће. Овај правни став примењен је и у пресуди највиших домаћих судова. Тако је Врховни касациони суд у ревизијској одлуци Рев 2016/2015 од 28.04.2017. године навео:

„Одлуком „Gladysheva против Русије“, промовисан је принцип заштите савесног, односно bona fide купца (купца у доброј вери) и утврђена је повреда права на имовину из члана 1. Протокола 1. Европске Конвенције и права на дом из члана 8. Европске конвенције подносиоца представке зато што је, без накнаде, исељена из стана који је купила по тржишној купопродајној цени од другог власника – укњиженог физичког лица (који га је купио од супруге лица које је стан стекло откупом од Града Москве).“

Овај правни став присутан је и у пресуди Апелационог суда у Београду Гж.бр. 5848/13 од 13.02.2014. године, у којој се наводи:

„На овом ставу стоји и одлука Европског суда за људска права Gladysheva protiv Rusije (App. no. 7097/10 od 06.12.2011. godine) где је овај суд у сличној правној ствари закључио да би евентуални ризик грешке коју учини државно тело требала да сноси сама држава, а да се пропусти не би смели исправљати на штету појединца (Параграф 76 – 82 пресуде).“

Тужилац је имао исти правни став, иако није посебно навео да је такав правни став саставни део праксе Европског суда за људска права и највиших инстанци домаћих судова. Тужилац је, истина заступао правни став да наведени уговор није ништав, али је навео да уколико суд буде закључио да се ипак ради о ништавости, да ни тужилац нити АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад не могу сносити штетне последице такве ништавости. Првостепени суд је изнео сасвим другачије схватање, тако што је у односу на тужиоцу искључио било какву одговорност туженог за штетне последице, а у односу на АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад сматрао је да се одговорност за штетне последице може временски ограничити.

Тужилац је у жаби објаснио и указао на долозно понашање туженог, како приликом закључивања уговора, тако и након тога. У контексту праксе Европског суда за људска права, тужилац наводи да је тужени пропустио да поступи по статутарној обавези и закључио је уговор без претходног прибављања правног мишљења од надлежног правобранилаштва по питању законитости наведеног уговора.

Тужени је створио оправдано уверење код тужиоца да ће његова инвестиција бити сигурна, јер је тужени дана 20.06.2005. писаним путем прихватио писмо о намерама, са идејним пројектом ради изградње аутобуске станице за међумесни и међународни саобраћај, па је тужени тада навео:

- да одлука о измештању терминала међуградске аутобуске станице у Новом Саду на парцеле бр. 3351 и 3352/1 КО Нови Сад I представља дугорочну оријентацију и трајног је карактера.
- да ће се пресељење терминала међуградске аутобуске станице спровести након изградње објеката аутобазе и аутогостанице на означеним парцелама од стране инвеститора АД АТП Нови Сад, на којима ће се наставити обављање делатности услуга међуградске аутобуске станице.
- да је измештање терминала међуградске аутобуске станице на нову локацију на парцелама инвеститора АД АТП Војводина Нови Сад инвестиција трајног карактера, од великог значаја за Град Нови Сад, па је у том смислу ова одлука дугорочног карактера.

Након закључења уговора, тужени је сачекао да тужилац и АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад инвестирају свој капитал, а потом је прво одустао од регулисања међумесног и међународног саобраћаја на начин како се на то обавезао и то не само уговором закљученим са АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад, већ и по основу обавезе из Генералног плана града Новог Сада, а потом је, преко свог зависног предузећа ЈП ГСП Нови Сад исходовао пресуду да је део уговора ништав.

Овакво поступање туженог умерено је на ослобађање од одговорности за неизвршење преузете обавезе да регулише аутобуски саобраћај на наведени начин, као и на ослобађање одговорности за проузроковану штету. Уместо да тужени, као представник државе, ствара и штити правну сигурност савесних лица, поступање туженог је типичан креације правне несигурности. За такво понашање тужени не жели да прихвати било какву одговорност. Када трећа савесна лица нису сигурна када ступају у правне послове са представником државе, да ће држава извршити преузете обавезе, одн. да неће имати штету од поступања државе, шта се онда може очекивати од других субјеката права. Држава, одн. тужени у таквим ситуацијама није само учесник у приватноправном односу, већ и носилац јавних овлашћења, представник власти, са посебним одговорностима за преузете обавезе. Због тога би његова одговорност требало да буде већа него код других који противправно поступају.

Тужени се на ништавост своје обавезе позивао и у овом парничном поступку, јасно показујући континуитет долозног понашања.

Тужилац указује да је Европски суд за људска права у Стразбуру у предмету *Гладишева* против *Русије*, сматрао не само да треће савесно лице не сме да сноси штетне последице пропуста државе и њених представника, већ је закључио да је услед понашања државе повређено и право подносиоца представке на имовину, гарантовано чланом 1. Протокола 1. Европске Конвенције о људским правима и основним слободама. Тужилац сматра да треба применити исти правни став и у овом парничном предмету, о чему се већ изјаснио у жалби. Поред тога, у истом предмету, Европски суд за људска права у Стразбуру је пресудио да је дошло до повреде члана 1. Протокола бр. 1. уз Конвенцију, да је повређен члан 8. Конвенције, па је обавезао тужену државу да мора на одговарајући начин у року од 3 месеца од дана кад пресуда постане коначна у смислу члана 44. ст. 2. Конвенције, признати подносиоцу представке власништво над предметним станом и обуставити налог за иселење, да држава има обавезу да у истом року плати и одговарајућу накнаду на име нематеријалне штете подносиоцу представке. Конвенција увек полази од накнаде штете *in naturam*, кад год је то могуће, а када то није могуће обавезује одговорно лице да плати сву штету.

У овом парничном предмету тужилац је утужио штету, јер није могуће да тужени отклони штетне последице реституцијом *in naturam*. Једино путем накнаде потпуне штете, тужиочева имовина може да се доведе у стање као да до штете није дошло. Накнада штете је облик кроз који тужилац тражи заштиту имовине и пословног угледа. У првом делу, тужилац тражи заштиту која је гарантована чланом 1. Протокола 1. Европске Конвенције о људским правима и основним слободама. У другом делу, тужилац тражи заштиту сопственог интегритета као личности. Тужилац се надао да ће заштиту остварити и мимо суда у поступку договора са туженим, али за то тужени није имао вољу. Због тога се тужилац нада да ће заштиту добити пред домаћим судовима. Ако ни то не буде успешно, тужилац ће заштиту тражити пред Европским судом за људска права у Стразбуру.

Захтев за накнаду штете се односи на имовинску (материјалну) штету и то како у делу стварне штете, тако и изгубљене користи. Кривицом туженог наступиле су штетне последице раскида приватизационог уговора и тужилац је остао без уложеног капитала у зависном предузећу АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад. Услед стечаја над овим зависним предузећем, активирана су хипотеке и јемства, по основу којих је тужилац гарантовао за обавезе овог зависног предузећа према пословним банкама по кредитима који су коришћени за изградњу нове аутобуске станице и нове сервисне станице. Уместо да АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад буде најбоља и најпрофитабилнија аутобуска станица у Србији, постала је извор губитака у имовини тужиоца. Против тужиоца је неосновано покренут кривични поступак. Сва зависна друштва у којима је тужилац имао већински капитал, због јемчења за обавезе АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад, такође су отишла у стечај. АТП „Војводина“ а.д. Нови Сад је онемогућен у редовном пословању, па није могао да остварује приходе и да исказује добит, из које би тужилац по редовном току ствари остварио и дивиденду. Тужилац је, услед свега наведеног, од успешног пословног човека, са великим личним иметком и перфектним пословним угледом, постао прогањен човек, коме је одузета имовина, уништен пословни углед и могућност да са члановима

породице послује и остварује редовне приходе од пословања. За то неко мора да одговара. Правно није могуће да се тужиоцу нанесе таква и толика штета, а да за то нико не одговара.

Тужилац је тражио накнаду потпуне штете, јер је то универзални принцип који важи у упоредном праву у погледу одговорности за штету. Та штета се не може ограничити ни позивом туженог на ништавост његове обавезе, како се то погрешно наводи у првостепеној пресуди.

Тужилац сматра да је основана жалба и да првостепену пресуду треба укинути. Тужилац није изгубио вољу за мирно решење спора, али је неопходно да ту вољу покаже и тужени. Парница је последица одсуства те воље туженог, а циљ тужиоца је једино да заштити своју имовину.

Београд, 16.02.2018. г.

Пуномоћник тужиоца